

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2023. február 9.*

„Előzetes döntéshozatal – Az EGK–Törökország társulási megállapodás – 1/80 határozat – 6. és 7. cikk – A fogadó tagállam munkaerőpiacára már integrálódott és ezzel összefüggő tartózkodási joggal rendelkező török állampolgárok – A nemzeti hatóságoknak az érintett tagállamban több mint 20 éve jogszerűen tartózkodó török állampolgárok tartózkodási jogát azzal az indokkal visszavonó határozata, hogy e személyek valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelentenek a társadalom valamely alapvető érdekére – 13. cikk – »Standstill« klauzula – 14. cikk – Igazolás – Közrendi okok”

A C-402/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Raad van State (államtanács, Hollandia) a Bírósághoz 2021. június 30-án érkezett, 2021. június 23-i határozatával terjesztett elő

a **Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid**

és

S

között folyamatban lévő eljárásban,

valamint az

E,

C

és

a **Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid**

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen (előadó), N. Wahl és J. Passer bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2022. szeptember 28-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- E képviseletében A. Durmus és E. Köse advocaten,
- C képviseletében A. Agayev és Š. Petković advocaten,
- S képviseletében N. van Bremen advocaat,
- a holland kormány képviseletében M. K. Bulterman és A. Hanje, meghatalmazotti minőségben,
- a dán kormány képviseletében M. Brochner Jespersen, J. Farver Kronborg, V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff és Y. Thyregod Kollberg, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében J. Möller és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében D. Martin és H. van Vliet, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Közösség és Törökország közötti társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat (a továbbiakban: 1/80 határozat) 6., 7., 13. és 14. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyrészt a Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (igazságügyi és biztonsági államtitkár, Hollandia; a továbbiakban: államtitkár) és S, másrészt E, C és az államtitkár között folyamatban lévő jogvitákban terjesztették elő, amelyek tárgyát az S, E és C (a továbbiakban együtt: az érintettek) tartózkodási jogának visszavonását elrendelő határozatok államtitkár általi meghozatala és e személyeknek Hollandia területéről való kiutasítása képezi.

Jogi háttér

Az uniós jog

A társulási megállapodás

- 3 Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló, egyrészről a Török Köztársaság, másrészről az EGK tagállamai és a Közösség által 1963. szeptember 12 én Ankarában aláírt, a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal (HL 1964. 217., 36. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 10. kötet, 10. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodás (a továbbiakban: társulási megállapodás) 2. cikkének (2) bekezdéséből következően e megállapodás célja a szerződő felek közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok folyamatos és kiegyensúlyozott megerősítésének elősegítése, annak teljes mértékű figyelembevételével, hogy biztosítani kell a török gazdaság gyorsuló fejlődését, továbbá javítani kell a török lakosság foglalkoztatási szintjét és életkörülményeit.
- 4 A társulási megállapodás e célból magában foglal egy előkészítő szakaszt, amely lehetővé teszi a Török Köztársaságnak, hogy a Közösségtől kapott támogatással megerősítse gazdaságát (e megállapodás 3. cikke), egy átmeneti szakaszt, amelynek során biztosítják a vámunió fokozatos megvalósítását és a gazdaságpolitikák közelítését (az említett megállapodás 4. cikke), és egy záró szakaszt, amely a vámunión alapul, és magában foglalja a szerződő felek gazdaságpolitikáinak szorosabb összehangolását (ugyanezen megállapodás 5. cikke).
- 5 A társulási megállapodás 6. cikke ekként rendelkezik:
„A Szerződő Felek a társulás megvalósításának és fokozatos fejlesztésének biztosítása érdekében a [t]ársulási [t]anácsban üléseznek, amely a [társulási] megállapodásban ráruházott hatáskörnek megfelelően jár el.”

A kiegészítő jegyzőkönyv

- 6 A Brüsszelben 1970. november 23-án aláírt – a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel (HL 1972. L 293., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 41. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített – kiegészítő jegyzőkönyv (a továbbiakban: kiegészítő jegyzőkönyv), amely, 62. cikkének megfelelően, a társulási megállapodás szerves részét képezi, 1. cikkének értelmében az említett megállapodás 4. cikkében említett átmeneti szakasz megvalósításához szükséges feltételeket, részletes szabályokat és ütemtervet állapítja meg.
- 7 A kiegészítő jegyzőkönyv tartalmaz egy, „A személyek és szolgáltatások mozgása” címet viselő II. címet, amelynek I. fejezete a „[m]unkavállalók[ra]” vonatkozik, II. fejezete pedig a „Letelepedési jog, szolgáltatások és közlekedés” címet viseli.
- 8 Ugyanezen jegyzőkönyv 59. cikke előírja:
„E jegyzőkönyv hatálya alá tartozó területeken [a]Török [Köztársaság] nem részesülhet kedvezőbb elbánásban, mint amelyet a[z EK-S]szerződés alapján a tagállamok egymásnak biztosítanak.”

Az 1/80 határozat

- 9 Az 1/80 határozat „Szociális rendelkezések” című II. fejezetének „A foglalkoztatással és a munkavállalók szabad mozgásával kapcsolatos kérdések” című 1. szakasza tartalmazza e határozat 6–16. cikkét.

- 10 Az említett határozat 6. cikke a következőket írja elő:

„(1) A családtagok szabad munkavállalásra való jogosultságáról szóló 7. cikk sérelme nélkül, valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló ebben a tagállamban:

- egy év rendes foglalkoztatás után jogosult arra, hogy munkavállalási engedélyét ugyanannál a munkáltatónál megújítsa, amennyiben munkaviszonyban áll;
- három év rendes foglalkoztatás után – és a Közösség tagállamai munkavállalóinak biztosítandó elsőbbségre is figyelemmel – jogosult arra, hogy jelentkezzen bármely, rendes feltételek mellett meghirdetett és e tagállam munkaügyi hatóságánál bejelentett állásajánlatra;
- négy év rendes foglalkoztatás után jogosult a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő munkavállalásra.

[...]

(3) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásának szabályait a nemzeti jogszabályok állapítják meg.”

- 11 Ugyanezen határozat 7. cikke kimondja:

„Valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagja, aki engedélyt kapott arra, hogy a munkavállalóhoz költözzön:

- jogosult – a Közösség tagállamai munkavállalóinak biztosítandó elsőbbségre is figyelemmel – bármely állásajánlatra jelentkezni, amennyiben ott már legalább három éve jogszerűen lakóhellyel rendelkezik;
- jogosult a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő szabad munkavállalásra, amennyiben ott legalább öt éve szabályszerű lakóhellyel rendelkezik.

A török munkavállaló gyermeke, aki a fogadó országban szakmai képzettséget szerzett, az érintett tagállamban való tartózkodása időtartamától függetlenül pályázhat minden állásajánlatra, amennyiben egyik szülője az érintett tagállamban legalább három éve szabályszerűen alkalmazásban állt.”

- 12 Az 1/80 határozat 13. cikke kimondja:

„A Közösség tagállamai és [a] Török [Köztársaság] nem vezethetnek be új korlátozásokat azon munkavállalók és családtagjaik munkavállalási feltételeire vonatkozóan, akik a tartózkodást és a foglalkoztatást illetően jogilag rendezett helyzetben tartózkodnak a területükön.”

13 E határozat 14. cikkének szövege a következő:

(1) E szakasz rendelkezéseit a közrend, a közbiztonság és a közegészség okán indokolt korlátozásokra is figyelemmel kell alkalmazni.

(2) E rész rendelkezései nem érintik a nemzeti jogszabályokból vagy [a] Török [Köztársaság] és a Közösség tagállamai között létrejött kétoldalú egyezményekből származó jogokat és kötelezettségeket, amennyiben azok az állampolgáraik számára kedvezőbb szabályokat állapítanak meg.” [nem hivatalos fordítás]

14 Az említett határozat 16. cikkének megfelelően a határozat II. fejezete 1. szakaszának rendelkezései 1980. december 1-jétől alkalmazandók.

A 2003/109/EK irányelv

15 A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelvnek (HL 2004. L 16., 44. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 272. o.) a „Kiutasítás elleni védelem” című 12. cikke kimondja:

„(1) A tagállamok kizárólag abban az esetben dönthetnek úgy, hogy kiutasítanak egy huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyt, ha az illető tényleges és kellően súlyos veszélyt jelent a közrendre vagy a közbiztonságra.

(2) Az (1) bekezdésben említett döntés nem alapulhat gazdasági szempontokon.

(3) Mielőtt a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy kiutasításáról szóló döntést meghoznák, a tagállamoknak a következő tényezőket kell figyelembe venniük:

a) a tagállam területén való tartózkodás időtartama;

b) az érintett személy kora;

c) következmények az érintett személy és családtagjai számára;

d) a tartózkodási helye szerinti országhoz való kötődése vagy a származási országhoz fűződő kapcsolatok hiánya.

[...]”

A holland jog

A külföldiek jogállásáról szóló törvény

- 16 A 2000. november 23-i Wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (Vreemdelingenwet 2000) (a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény; Stb. 2000, 495. sz.) az alapügy tekintetében alkalmazandó változata (a továbbiakban: a külföldiek jogállásáról szóló törvény) 22. cikkében a következőket írja elő:

„[...]

(2) A 20. cikkben említett határozatlan időre szóló tartózkodási engedély visszavonható, ha:

[...]

c) az engedély jogosultját három vagy több évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt jogerősen elítélték, vagy a Wetboek van Strafrecht (büntető törvénykönyv) 37a. cikke szerinti intézkedést alkalmaztak vele szemben;

d) a külföldi állampolgár veszélyt jelent a nemzetbiztonságra.

(3) Általános közigazgatási intézkedéssel vagy az alapján az 2 bekezdésben megjelölt okokra vonatkozó szabályok állapíthatók meg.”

A külföldiek jogállásáról szóló rendelet

- 17 A 2000. november 23-i Besluit tot uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000 (Vreemdelingenbesluit 2000) (a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi rendelet; Stb. 2000, 497. sz.) 2012. július 1-jéig alkalmazandó változatának (a továbbiakban: a külföldiek jogállásáról szóló rendelet) 3.86. cikke így szól:

„[...]

(4) A [határozott időre szóló rendes tartózkodási engedély meghosszabbítása iránti] kérelmet a [külföldiek jogállásáról szóló] törvény 18. cikke (1) bekezdésének e) pontja alapján is el lehet utasítani, ha a külföldi állampolgárral szemben jogerős bírósági ítélettel legalább öt bűncselekmény, vagy – két évnél rövidebb tartózkodás esetén – legalább három bűncselekmény elkövetése miatt szabadságvesztés-büntetést vagy kiskorú esetében fogvatartást, [közérdekű] munka büntetést, illetve a büntető törvénykönyv 37a. cikke, 38 m. cikke vagy 77h. cikke (4) bekezdésének a) vagy b) pontja szerinti intézkedést szabtak ki, jogerős ügyészi büntetőhatározattal („strafbeschikking”) [közérdekű] munka büntetést vagy ezekkel külföldön egyenértékű büntetést vagy intézkedést szabtak ki, és ezen büntetések vagy intézkedések feltétel nélkül végrehajtható hányadának összertartama legalább az (5) bekezdésben megjelölt időtartammal egyenlő.

(5) A (4) bekezdésben említett időtartam a következő:

[...]

[ha a tartózkodás időtartama] legalább 15 év, de nem haladja meg a 20 évet: 14 hónap.

[...]

(11) Az előző bekezdésektől eltérően [a határozott időre szóló rendes tartózkodási engedély meghosszabbítása iránti] kérelmet nem utasítják el:

[...]

b) ha a tartózkodás időtartama 20 év.

[...]”

18 E rendelet 3.98. cikke előírja:

(1) A határozatlan időre szóló rendes tartózkodási engedély a [külföldiek jogállásáról szóló] törvény 22. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján visszavonható, ha az érintett külföldi állampolgárral szemben jogerős bírósági ítélettel legalább három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény elkövetése miatt szabadságvesztés-büntetést, [közérdekű] munka büntetést, illetve a büntető törvénykönyv 37a. cikke szerinti büntetést vagy ezekkel külföldön egyenértékű büntetést vagy intézkedést szabtak ki, jogerős ügyészi büntetőhatározattal („strafbeschikking”) [közérdekű] munka büntetést, és ezen büntetések össztartama legalább a 3.86. cikk (2), (3) vagy az (5) bekezdésben megjelölt időtartammal egyenlő.

(2) A 3.86. és 3.87. cikk rendelkezései értelemszerűen alkalmazandók.”

19 Az említett rendelet 8.7. cikke a következőképpen szól:

(1) Ezt a bekezdést azokra a külföldi állampolgárookra kell alkalmazni, akik az EK-Szerződésben vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam vagy a Svájci Államszövetség állampolgárai, és akik Hollandiába utaznak, vagy ott tartózkodnak.

[...]”

20 Ugyanezen rendelet 8. 22. cikke kimondja:

„(1) A miniszter közrendi vagy közbiztonsági okokból megtagadhatja vagy megszüntetheti a jogszerű tartózkodást, ha az érintett külföldi állampolgár személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére. A miniszter a határozathozatal előtt figyelembe veszi az érintett személy Hollandiában való tartózkodásának időtartamát, életkorát, egészségi állapotát, családi és gazdasági helyzetét, hollandiai társadalmi és kulturális integrációját, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatainak intenzitását.

[...]

(3) A jogszerű tartózkodás nem szűnik meg – hacsak kényszerítő közbiztonsági okok nem követelik meg –, ha a külföldi állampolgár:

az elmúlt tíz évben Hollandiában lakott; [...]

[...]

- 21 A 2012. március 26-i houdende wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 in verband met aanscherping van de glijdende schaal (a külföldiek jogállásáról szóló rendeletnek a mozgókála szigorításával összefüggésben történő módosításáról szóló rendelet (Stb. 2012, 158. sz.) az alapügy tekintetében alkalmazandó változatában (a továbbiakban: 2012. március 26-i rendelet) az alábbiak szerint módosította a külföldiek jogállásáról szóló rendeletet.
- 22 A külföldiek jogállásáról szóló rendelet 3.86. cikke (5) bekezdésének szövege helyébe a következő szöveg lépett:
- „A (4) bekezdésben említett időtartam a következő: [...]
- [ha a tartózkodás időtartama] legalább 15 év: 14 hónap”.
- 23 A külföldiek jogállásáról szóló rendelet 3.86. cikkének (11) bekezdése – az új számozás szerint (10) bekezdése – szövegének helyébe a következő szöveg lépett:
- a. „Az előző bekezdésektől eltérően a kérelem nem utasítható el, ha a tartózkodás időtartama tíz év, kivéve az alábbiak fennállása esetén: a büntető törvénykönyv 22b. cikkének (1) bekezdése szerinti bűncselekmény;
- b. a kábítószerekre vonatkozó jogszabályok olyan megsértése, amely jogszabály szerinti meghatározása szerint hat év vagy annál súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő.”
- 24 A 2012. március 26-i rendelet II. cikke kimondja:
- „Ezt a rendeletet nem kell alkalmazni azokra a külföldiekre, akiknek a tartózkodása a jelen rendelet hatálybalépését megelőzően hatályos jogszabályok szerint nem szakadt meg.”

A külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi körlevél

- 25 A Vreemdelingencirculaire 2000 (a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi körlevél) alapügyben alkalmazandó változatának B10/2.3. pontja előírja:
- „[...]

Közrend és közbiztonság

A külföldiek jogállásáról szóló rendelet 8.22. cikkének (1) bekezdésével összhangban [az illetékes hatóság] megtagadja a jogszerű tartózkodást, vagy megszünteti azt, ha az uniós polgár vagy családtagjai személyes magatartása közvetlen, valódi és súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére, kivéve ha a külföldiek jogállásáról szóló rendelet 3.77. cikkének vagy 3.86. cikkének analógia útján történő alkalmazása nem eredményezi a tartózkodás megszüntetését.

[...]

- 26 E körlevél B 12/2.8. cikkének az alapeljárásra alkalmazandó változata kimondja:

„[Az illetékes hatóság] visszavonja a határozatlan időre szóló rendes tartózkodási engedélyt, ha a külföldiek jogállásáról szóló törvény 22. cikkének (2) bekezdése szerinti körülmény merül fel, és a külföldiek jogállásáról szóló rendelet 3.97. és 3.98. cikke azoktól nem tér el.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Az alapeljárások

Az S-t érintő alapeljárás

- 27 S, török állampolgár 1983. február 15. óta jogszerűen tartózkodik Hollandiában, és 1992. március 9. óta határozatlan időre szóló rendes tartózkodási engedéllyel rendelkezik.
- 28 2017. október 5-i határozatával az államtitkár a 2012. március 26-i rendelettel módosított, a külföldiek jogállásáról szóló rendelet 3.98. cikke és 3.86. cikke alapján (a továbbiakban: megerősített mozgókála) visszavonta S tartózkodási engedélyét, elrendelte, hogy azonnal hagyja el Hollandia területét, és az e területre vonatkozó beutazási tilalmat rendelt el vele szemben.
- 29 E határozat indokolásában az állt, hogy 1994 novembere óta S-sel szemben három vagy több évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények miatt 39 büntetőjogi szankciót szabtak ki, és hogy a vele szemben kiszabott letöltendő szabadságvesztés-büntetés teljes időtartama, vagyis a Hollandiában való jogszerű tartózkodás időtartamához képest 66 hónap, megfelel a megerősített mozgókála követelményeinek. Az említett határozatot továbbá azzal indokolták, hogy S személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére, mivel egyrészt súlyos bűncselekményeket követett el, többek között rablást, betöréses lopást és kábítószer-kereskedelmet, másrészt pedig az érintett személy visszaesésének magas a kockázata, mivel S azt követően is további bűncselekményeket követett el, hogy két éven keresztül a többszörös visszaeső bűnözők részére fenntartott speciális intézményben volt elhelyezve.
- 30 2018. március 27-i határozatával az államtitkár mint megalapozatlant elutasította az S által a 2017. október 5-i határozattal szemben benyújtott panaszt.
- 31 A Rotterdamban (Hollandia) eljáró rechtbank Den Haag (hágai elsőfokú bíróság, Hollandia), amelyhez S e határozattal szemben keresetet nyújtott be, 2018. október 18-i ítéletével megsemmisítette a 2018. március 27-i, valamint a 2017. október 5-i határozatot azzal az indokkal, hogy a megerősített mozgókála az 1/80 határozat 13. cikke értelmében vett „új korlátozásnak” minősül.
- 32 Az államtitkár fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a Raad van State (államtanács, Hollandia), a kérdést előterjesztő bíróság előtt, többek között arra hivatkozva, hogy e nemzeti szabályozás S tekintetében való alkalmazásának elmaradása S-t az uniós polgárokénál kedvezőbb helyzetbe hozza, ami ellentétes a kiegészítő jegyzőkönyv 59. cikkével.

A C-t érintő alapeljárás

- 33 C, török állampolgár 1976. május 3. óta jogszerűen tartózkodik Hollandiában, és 1983. március 25. óta határozatlan időre szóló rendes tartózkodási engedéllyel rendelkezik.
- 34 2018. április 22-i határozatával az államtitkár a megerősített mozgókála alapján visszavonta C-től tartózkodási engedélyét, elrendelte, hogy azonnal hagyja el Hollandia területét, és e területre vonatkozó beutazási tilalmat rendelt el vele szemben. E határozatot azzal indokolta, hogy 1988 óta 22 büntetőszankciót szabtak ki C-vel szemben, többek között 2012 után betöréses lopás, személy elleni agresszióval elkövetett lopás és kábítószer-kereskedelem bűncselekménye miatt, és hogy a vele szemben kiszabott letöltendő szabadságvesztés teljes időtartama, azaz 56 hónap a Hollandiában való jogszerű tartózkodás időtartamához képest, megfelel a megerősített mozgókála követelményeinek. Az államtitkár azt is megállapította, hogy az a körülmény, hogy 1990. szeptember 1. és 2000. december 31. között C szexuális abúzust követett el kiskorú lányával szemben, megerősíti azon értékelését, amely szerint az érintett személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére.
- 35 2018. október 3-i határozatával az államtitkár mint megalapozatlant elutasította a C által e határozattal szemben benyújtott panaszt.
- 36 A Middelburgban (Hollandia) eljáró rechtbank Den Haag (hágai elsőfokú bíróság) 2019. július 24-i ítéletével megalapozatlannak nyilvánította a C által a 2018. október 3-i határozattal szemben benyújtott keresetet. E bíróság úgy ítélte meg, hogy az 1/80 határozat 14. cikke alkalmazandó, mivel C személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére, és ebben az esetben nem hivatkozhat ez utóbbi határozat 13. cikkére.
- 37 C fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz, azt állítva, hogy személyes magatartása nem jelent közvetlen veszélyt a társadalom valamely alapvető érdekére, és hogy az 1/80 határozat 13. cikke alkalmazandó a jelen ügyben.

Az E-t érintő alapeljárás

- 38 E, török állampolgár 1981 óta jogszerűen tartózkodik Hollandiában, és 1995. március 16. óta határozatlan időre szóló rendes tartózkodási engedéllyel rendelkezik.
- 39 2018. május 30-i határozatával az államtitkár a megerősített mozgókála alapján visszavonta E-től a tartózkodási engedélyét, elrendelte, hogy azonnal hagyja el Hollandia területét, és e területre vonatkozó beutazási tilalmat rendelt el vele szemben. E határozatot azzal indokolta, hogy 1990 óta 13 büntetőszankciót szabtak ki E-vel szemben, többek között 2012 után is, és hogy a vele szemben kiszabott letöltendő szabadságvesztés teljes időtartama, azaz 25 hónap az említett területen való jogszerű tartózkodás időtartamához képest megfelelt a megerősített mozgókála követelményeinek. Ezenkívül az államtitkár úgy vélte, hogy E személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére.
- 40 Az E által a 2018. május 30-i határozattal szemben benyújtott panaszt a 2018. szeptember 24-i határozat mint megalapozatlant elutasította.
- 41 Az Amszterdamban (Hollandia) eljáró rechtbank Den Haag (hágai elsőfokú bíróság) 2019. május 2-i ítéletével megalapozatlannak nyilvánította az E által a 2018. szeptember 24-i határozattal szemben benyújtott keresetet, mivel úgy ítélte meg egyrészt, hogy még ha a megerősített

mozgókála az 1/80 határozat 13. cikke értelmében vett „új korlátozásnak” minősül is, e cikk hatályát e határozat 14. cikke korlátozza, másrészt pedig e nemzeti szabályozás E tekintetében való alkalmazásának elmaradása E-t az uniós polgárokénál kedvezőbb helyzetbe hozná, ami ellentétes a kiegészítő jegyzőkönyv 59. cikkével.

- 42 E fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz, arra hivatkozva, hogy a megerősített mozgókála alkalmazása ellentétes az 1/80 határozat 13. cikkével, és ő nem kerülne az uniós polgároknál kedvezőbb helyzetbe, ha az említett nemzeti szabályozást nem alkalmaznák vele szemben.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 43 Az S, C és E tekintetében első fokon hozott ítéletek ellen benyújtott fellebbezés tárgyában eljáró kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az alapügyek megoldásához az 1/80 határozat 13. és 14. cikkének értelmezésére van szükség.
- 44 E bíróság nem zárja ki, hogy az érintett nemzeti jogszabályt, azaz a megerősített mozgókálát előíró 2012. március 26-i rendeletet az 1/80 határozat 13. cikke értelmében vett „új korlátozásnak” lehet minősíteni, mivel az, az e rendelet hatálybalépését megelőzően alkalmazandó nemzeti jogszabályokkal ellentétben, már nem tartalmaz a Hollandia területén legalább 20 éve jogszerűen tartózkodó külföldiek tartózkodási engedélyének visszavonására vonatkozó tilalmat, és így megnehezíti az e területen való szabad mozgáshoz való jog török állampolgárok általi igénybevételét.
- 45 Az említett bíróságban ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy az a török állampolgár, aki az érintettekhez hasonlóan az 1/80 határozat 6. cikkéből eredő jogokkal összefüggő tartózkodási joggal rendelkezik, hivatkozhat-e ezen határozatnak C esetében 7., S és E esetében 13. cikkére annak megakadályozása érdekében, hogy vele szemben ilyen nemzeti jogszabályokat alkalmazzanak, mivel a Bíróság ítélkezési gyakorlata e tekintetben nem ad egyértelmű választ.
- 46 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az érintettek személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére. Márpedig a Bíróság ítélkezési gyakorlatából, különösen a 2007. július 18-i Derin ítéletből (C-325/05, EU:C:2007:442, 74. pont) és a 2011. december 8-i Ziebell ítéletből (C-371/08, EU:C:2011:809, 82. pont) kitűnik, hogy személyes magatartásának olyan értékelése alapján, amely tiszteletben tartja az arányosság elvét és az érintett török állampolgár alapvető jogait, a tagállam az 1/80 határozat 14. cikke értelmében megvonhatja tőle az 1/80 határozat 6. és 7. cikkében biztosított jogokat, amennyiben e személy ilyen veszélyt jelent. Ezenkívül az említett határozat 14. cikkéből az következik, hogy ugyanezen határozat 13. cikkét többek között a közrendi okok által indokolt korlátozásokra is figyelemmel kell alkalmazni.
- 47 A kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a jelen ügyben a 2012. március 26-i rendelet indokolásából kitűnik, hogy az érintett nemzeti jogszabály elfogadását a holland társadalomban a közrend védelméről való vélemények változása indokolja. E tekintetben e bíróság abból az előfeltevésből indul ki, hogy az S, C és E külföldi személyek személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely érdekére, miáltal tartózkodási joguk az 1/80 határozat 14. cikke alapján főszabály szerint megszüntethető. E bíróságban felmerül ugyanakkor a kérdés, hogy az 1/80 határozat 13. cikke alkalmazandó-e, amikor a külföldi személy már rendelkezik az e határozat 6. vagy 7. cikke szerinti jogokkal, és amennyiben igen, miként illeszkedik azokhoz az említett határozat 13. és 14. cikke.

- 48 E körülmények között a Raad van State (Államtanács, Hollandia) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Hivatkozhatnak-e az 1/80 határozat 6. vagy 7. cikkéből eredő jogokkal rendelkező török állampolgárok az 1/80 határozat 13. cikkére is?
- 2) Következik-e az 1/80 határozat 14. cikkéből, hogy török állampolgárok nem hivatkozhatnak az 1/80 határozat 13. cikkére, ha személyes magatartásuk miatt közvetlen, valódi és kellően súlyos veszélyt jelentenek a társadalom valamely alapvető érdekére?
- 3) Azon új korlátozás igazolása céljából, amely szerint a török állampolgárok tartózkodási joga közrendi okokból húsz év elteltével is megszüntethető, lehet-e hivatkozni a társadalmi véleményeknek az új korlátozást eredményező változására? E tekintetben elegendő-e az, ha az új korlátozás a közrendi célkitűzést szolgálja, vagy az is szükséges, hogy a korlátozás alkalmas legyen e cél megvalósítására, és ne lépje túl az ehhez szükséges mértéket?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 49 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy az 1/80 határozat 13. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy arra nem hivatkozhatnak azok a török állampolgárok, akik e határozat 6. vagy 7. cikkében említett jogokkal rendelkeznek.
- 50 E tekintetben az 1/80 határozat 13. cikkének szövegéből kitűnik, hogy az egy „standstill”-klauzulát tartalmaz, amely megtiltja a tagállamok számára, hogy új korlátozásokat vezessenek be a területükön jogszerűen tartózkodó és munkát vállaló török munkavállalók és családtagjaik munkavállalási feltételeire vonatkozóan.
- 51 Amint az az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, e „standstill”- klauzula közvetlen hatállyal rendelkezik (2003. október 21-i Abatay és társai ítélet, C-317/01 és C-369/01, EU:C:2003:572, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), és azt alkalmazni kell azokra a török állampolgárokra, akik e határozat 6. cikkének (1) bekezdése alapján még nem rendelkeznek munkavállalási és ezzel összefüggő tartózkodási joggal (2010. április 29-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-92/07, EU:C:2010:228, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az említett „standstill”-klauzula létjogosultságát ugyanis az a körülmény indokolja, hogy a tagállamok megőrizték azon hatáskörüket, hogy engedélyezzék a török állampolgárok számára, hogy területükre beutazzanak, és ott állást töltsenek be, és annak biztosítására irányulnak, hogy a nemzeti hatóságok tartózkodjanak az 1/80 határozat céljának megvalósítását akadályozó intézkedések meghozatalától, amely cél a munkavállalók szabad mozgásának megteremtésére irányul, még akkor is, ha az említett alapvető szabadság fokozatos megvalósítására irányuló első szakasz során a munkavállalási szabadságot illetően fennálló nemzeti korlátozások fenntarthatók (2003. október 21-i Abatay és társai ítélet, C-317/01 és C-369/01, EU:C:2003:572, 80. és 81. pont).
- 52 Mindazonáltal az állandó ítélkezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy ugyanez a „standstill”-klauzula általános jelleggel tiltja minden olyan új belső intézkedés bevezetését, amelynek az lenne a célja vagy hatása, hogy a munkavállalók szabad mozgásának valamely török állampolgár általi gyakorlását azon feltételeknél korlátozóbb feltételeknek veti alá, mint amelyek az említett

határozatnak az érintett tagállam vonatkozásában történt hatálybalépése időpontjában irányadók voltak (2017. március 29-i Tekdemir ítélet, C-652/15, EU:C:2017:239, 25. pont; 2021. szeptember 2-i Udlændingenævnet ítélet, C-379/20, EU:C:2021:660, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 53 A szóban forgó „standstill”-klauzula hatályának ilyen tág értelmezését igazolja az 1/80 határozatnak a munkavállalók szabad mozgásának megteremtésére irányuló célkitűzése. Ugyanis mind a török munkavállaló vagy családtagjai első szakmai tevékenység megkezdésének feltételeit korlátozó új korlátozás, mind pedig az a korlátozás, amely – amint e munkavállaló vagy családtagjai e határozat 6. vagy 7. cikke alapján munkavállalási jogokkal rendelkeznek – korlátozza a munkavállalói tevékenység e jogok által biztosított igénybevételét, ellentétes az említett határozat azon céljával, hogy megvalósítsa e munkavállalók szabad mozgását.
- 54 Kétségtelen, hogy – amint arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutatott – a Bíróság a 2003. október 21-i Abatay és társai ítélet (C-317/01 és C-369/01, EU:C:2003:572) 81. pontjában úgy ítélte meg, hogy egy, valamely tagállamban már jogszerűen munkát végző török állampolgárnak nincs többé szüksége arra, hogy a munkavállalásra vonatkozó „standstill”-klauzula védje őt, mivel pontosan erre a munkavállalásra sor került már, és az érintett szakmai pályafutásának a fogadó tagállamban való folytatásához rendelkezik az ugyanezen határozat 6. cikke által számára kifejezetten biztosított jogokkal.
- 55 Ugyanakkor e megállapítás nem jelenti azt, hogy ilyen esetben e „standstill”-klauzula alkalmazása kizárt lenne. Ugyanis, még ha valamely török állampolgár és családtagjai, akik az 1/80 határozat 6. cikkének, illetve 7. cikkének hatálya alá tartoznak, hivatkozhatnak is az e rendelkezésekből eredő jogaikra a szabad mozgásuk gyakorlásának korlátozásával szemben, anélkül hogy bizonyítaniuk kellene továbbá, hogy e korlátozások újak, és így ellentétesek a „standstill”-klauzulával, e két eset egybeeshet.
- 56 A Bíróság egyébiránt pontosította a 2003. október 21-i Abatay és társai ítélet (C-317/01 és C-369/01, EU:C:2003:572) 84. pontjában, hogy „az 1/80 határozat 13. cikkének hatálya [...] nem korlátozódik azokra a török állampolgárookra, akik már integrálódtak valamely tagállam munkaerő-piacára. Ennélfogva ezen állampolgárokat úgy kell tekinteni, mint akik e rendelkezés hatálya alá tartoznak.
- 57 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy az alapeljárások abból erednek, hogy az illetékes holland hatóságok közrendi okokból elfogadott nemzeti jogszabály alapján visszavonták az érintettek tartózkodási jogát. E nemzeti jogszabály, amelyet az 1/80 határozat Hollandiában való hatálybalépését követően vezettek be, feljogosítja az illetékes hatóságokat a tartózkodási jog visszavonására és az olyan, e területen több mint húsz éve jogszerűen tartózkodó török munkavállalók kiutasítására, akiket ennél fogva e határozat 6. cikke (1) bekezdésének harmadik franciabekezdése vagy 7. cikkének második bekezdése alapján jogok illetnek meg, amennyiben a társadalom valamely alapvető érdekére nézve valódi, valós és kellően súlyos veszélyt jelentenek.
- 58 E tekintetben az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy azok a nemzeti intézkedések, amelyek a török állampolgárok helyzete szabályszerűségére vonatkozó szempontok meghatározására irányulnak többek között ezen állampolgároknak a területén való tartózkodás feltételeinek elfogadásával vagy módosításával, az 1/80 határozat 13. cikke értelmében vett új korlátozásoknak minősülhetnek (2013. november 7-i Demir ítélet, C-225/12, EU:C:2013:725, 38. és 39. pont).

- 59 Következésképpen az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi az érintetteket az 1/80 határozat 6. cikke (1) bekezdésének harmadik franciabekezdése és 7. cikkének második bekezdése alapján megillető tartózkodási jog visszavonását, korlátozza a szabad mozgáshoz való jogukat az e határozat hatálybalépésekor őket megillető szabad mozgáshoz való joghoz képest, és ezért az említett határozat 13. cikke értelmében vett új korlátozásnak minősül.
- 60 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1/80 határozat 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy arra hivatkozhatnak azok a török állampolgárok, akik az e határozat 6. vagy 7. cikkében említett jogokkal rendelkeznek.

A második és harmadik kérdésről

- 61 Második és harmadik kérdésével, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a török állampolgárok nem hivatkozhatnak e határozat 13. cikkére a velük szemben alkalmazott olyan, az e rendelkezés értelmében vett „új korlátozással” szemben, amely lehetővé teszi a tagállam illetékes nemzeti hatóságai számára, hogy e személyek tartózkodási jogát megszüntessék azzal az indokkal, hogy e hatóságok szerint valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelentenek a társadalom valamely alapvető érdekére. Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy az ilyen korlátozás igazolható-e az említett határozat 14. cikke alapján, és ha igen, milyen feltételekkel.
- 62 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek e határozat azon rendelkezéseinek alkalmazásától, amelyek bizonyos jogokat biztosítanak a török munkavállalók számára.
- 63 E 14. cikk értelmében ugyanis az 1/80 határozatnak a munkavállalók foglalkoztatására vagy szabad mozgására vonatkozó szakasza rendelkezéseinek alkalmazása közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokkal igazolható korlátozások tárgyát képezheti.
- 64 Következésképpen az olyan intézkedés, amely ellentétes az 1/80 határozat 13. cikkében foglalt minden olyan új belső intézkedés elfogadására vonatkozó tilalommal, amelynek célja vagy hatása az, hogy a török állampolgárnak a munkavállalók nemzeti területen való szabad mozgásának gyakorlását szigorúbb feltételeknek vetik alá, mint amelyek e határozatnak az érintett tagállam tekintetében történő hatálybalépése időpontjában irányadók voltak, igazolható az említett határozat 14. cikkének (1) bekezdésében szereplő közrendi okokkal (lásd ebben az értelemben: 2021. szeptember 2-i Udlændingenævnet ítélet, C-379/20, EU:C:2021:660, 22. és 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 65 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy az a török állampolgár, aki az 1/80 határozat alapján tartózkodási joggal rendelkezik a fogadó tagállamban és akivel szemben közrendi okokból ilyen korlátozást írnak elő, a nemzeti bíróságok előtt vitathatja azt az e határozat 13. cikkében szereplő „új korlátozások” elfogadásának tilalmára és az említett határozat 14. cikkének téves alkalmazására való hivatkozással. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából ugyanis az következik, hogy az 1/80 határozat 13. cikkére érvényesen hivatkozhatnak a tagállami bíróságok előtt az annak hatálya alá tartozó török állampolgárok az azzal ellentétes belső jogi szabályok alkalmazásának mellőzése céljából (2009. szeptember 17-i Sahin ítélet, C-242/06, EU:C:2009:554, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezenkívül a Bíróság elismerte, hogy az 1/80 határozat alapján a fogadó tagállamban tartózkodási joggal rendelkező török állampolgár e tagállam nemzeti

bíróságai előtt érvényesen hivatkozhat e határozat 14. cikkének (1) bekezdésére az e rendelkezéssel ellentétes nemzeti intézkedés alkalmazásának mellőzése érdekében (lásd ebben az értelemben: 2011. december 8-i Ziebell ítélet, C-371/08, EU:C:2011:809, 51. pont).

- 66 Mindazonáltal, mivel az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdésében előírt kivétel a munkavállalók szabad mozgásának alapszabadságától való eltérésnek minősül, azt megszorítóan kell értelmezni, és annak tartalmát a tagállamok nem határozhatják meg egyoldalúan (lásd ebben az értelemben: 2011. december 8-i Ziebell ítélet, C-371/08, EU:C:2011:809, 81. pont).
- 67 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy egy, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló „standstill”-klauzulával ellentétes új intézkedés milyen feltételek mellett tekinthető úgy, hogy azt közrendi követelmények igazolják. Közelebbről azt kérdezi, hogy a mozgókála e nemzeti intézkedés által előírt, a társadalmi felfogás változása miatti megerősítése kellően figyelembe veszi-e a „közrend” fogalmának szűkítő értelmezését, és hogy az az érintett tagállam mérlegelési mozgásterébe tartozik-e.
- 68 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy bár a tagállamok továbbra is – tagállamonként változó nemzeti igényeiknek megfelelően – szabadon határozhatják meg a közrend követelményeit, különösen a személyek szabad mozgása alapelvétől való eltérés igazolásaként (lásd ebben az értelemben: 2012. május 22-i I ítélet, C 348/09, EU:C:2012:300, 23. pont), mivel e diszkrecionális jogkör gyakorlása több szempontból is korlátozott.
- 69 Amint az a jelen ítélet 66. pontjából kitűnik, a közrendre vonatkozó követelményeket szigorúan kell értelmezni.
- 70 Ezenfelül az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a tagállamok által elfogadott, e követelmények hatálya alá tartozó és az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdésében említett intézkedéseknek alkalmasnak kell lenniük a követett, a közrend védelmére irányuló célkitűzés megvalósításának biztosítására, és nem haladhatják meg az annak eléréséhez szükséges mértéket (lásd ebben az értelemben: 2021. szeptember 2-i Udlændingenævnet ítélet, C-379/20, EU:C:2021:660, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 71 Az olyan török állampolgár helyzetét illetően, aki az érintettekhez hasonlóan több mint tíz éve tartózkodik a fogadó tagállamban, a Bíróság egyébként úgy ítélte meg, hogy az 1/80 határozat 14. cikke (1) bekezdésének alkalmazása céljából a 2003/109 irányelv 12. cikke alkotja a referenciakeretet. E referenciakeretből először is az tűnik ki, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező érintett személyt csak abban az esetben lehet kiutasítani, ha tényleges és kellően súlyos veszélyt jelent a közrendre vagy a közbiztonságra, másodszor, hogy a kiutasítási határozat nem alapulhat gazdasági szempontokon, harmadszor, hogy az ilyen határozat elfogadását megelőzően a fogadó tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai kötelesek figyelembe venni az érintett e tagállam területén való tartózkodásának időtartamát, életkorát, a kiutasítás által az érintett személyre és családtagjaira gyakorolt következményeket, valamint az érintett tartózkodási helye szerinti országhoz való kötődését vagy a származási országhoz fűződő kapcsolatok hiányát (lásd ebben az értelemben: 2011. december 8-i Ziebell ítélet, C-371/08, EU:C:2011:809, 79. és 80. pont).
- 72 Így a Bíróság megállapította, hogy közrendi vagy közbiztonsági okokkal igazolt intézkedéseket csak akkor lehet hozni, ha a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok által esetről esetre végzett vizsgálatot követően, amely tiszteletben tartja mind az arányosság elvét, mind az érintett alapvető

jogait, kiderül, hogy az érintett személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére (2011. december 8-i Zibell ítélet, C-371/08, EU:C:2011:809, 82. pont).

- 73 A Bíróság pontosította, hogy az e veszély tényleges jellegének meghatározása során figyelembe kell venni a hatáskörrel rendelkező hatóságok utolsó határozata után bekövetkezett olyan tényeket, amelyek az érintett személy magatartása szóban forgó alapvető érdekre való veszélyessége „ténylegességének” megszűnését vagy jelentős csökkenését eredményezhetik (lásd ebben az értelemben: 2011. december 8-i Zibell ítélet, C-371/08, EU:C:2011:809, 84. pont).
- 74 E tényezők fényében meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben a mozgóskála megerősítése, amely a közrend címén előírja az alapügy tárgyát képező nemzeti intézkedést, az illetékes holland hatóságok 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdésében kimondott mérlegelési mozgástere alá tartozik. Ezenkívül a társadalmi koncepciók ezen újabb korlátozáshoz vezető változására tett utalás és az a tény, hogy ezen új korlátozás közrendi célt szolgál, hozzájárulhat annak igazolásához.
- 75 Ugyanakkor a társadalmi koncepciók változására tett utalás és a közrendre alapított igazolás önmagában nem elégséges az alapügy tárgyát képező, az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdése alapján nemzeti intézkedés legitimizálásához. Ezen intézkedéseknek ugyanis ezenfelül alkalmasaknak kell lenniük a követett, a közrend védelmére irányuló célkitűzés megvalósításának biztosítására, és nem haladhatják meg az annak eléréséhez szükséges mértéket, aminek értékelése a kérdést előterjesztő bíróság feladata. Ezen értékelés során a Bíróságnak figyelembe kell vennie az 1/80 határozat által biztosított, különösen a 6., 7. és 13. cikkében foglalt jogokat. Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy ezen intézkedések előírják-e az érintett török munkavállaló aktuális helyzetének előzetes és egyedi értékelését, amely tiszteletben tartja mind az arányosság elvét, mind e személy alapvető jogait, amint az a jelen ítélet 71–73. pontjában szerepel.
- 76 A jelen ügyben annak meghatározása érdekében, hogy az alapügy tárgyát képező jogszabály tiszteletben tartja-e ezeket a követelményeket, a következő elemek – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatoktól függően – releváns tényezőnek minősülhetnek. Először is, a büntetés kiszabása és az 1/80 határozat által érintett személy számára biztosított tartózkodási jog visszavonása és e személynek a holland területről való kiutasítása közötti automatikus jelleg hiánya. Másodszor az, hogy az ilyen visszavonásról szóló határozatot elfogadni szándékozó illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük az érintett személy Hollandiában való tartózkodásának időtartamát, életkorát, egészségi állapotát, családi és gazdasági helyzetét, társadalmi és kulturális integrációját e tagállamban, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatainak mértékét, végül egyensúlyba kell hozniuk egyrészt az érintett személlyel szemben kiszabott büntetés súlyosságát, másrészt e személy tartózkodásának időtartamát. Harmadszor azt, hogy e hatóságoknak az ilyen határozat meghozatala érdekében nemcsak azt a körülményt kell figyelembe venniük, hogy e személy több éven keresztül ismétlődően bűncselekményeket követett-e el, hanem más tényezőket is, mint például azt, hogy az említett személy az elítélését követően pozitív módon változtatta meg magatartását, például megbánást tanúsított, felhagyott a kábítószer-fogyasztással, tanulmányokba kezdett, vagy ellenkezőleg: e személy tagadja vagy relativizálja azokat a cselekményeket, amelyek miatt elítélték.
- 77 Következésképpen a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan török állampolgárok, akik az érintett tagállam illetékes nemzeti hatóságai szerint valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelentenek a társadalom valamely érdekére, hivatkozhatnak e határozat 13. cikkére a velük szemben

alkalmazott olyan, az e rendelkezés értelmében vett „új korlátozással” szemben, amely lehetővé teszi e hatóságok számára, hogy e személyek tartózkodási jogát megszüntessék közrendi okokból. Az ilyen korlátozás igazolható az említett határozat 14. cikke alkalmazásában, amennyiben alkalmas a követett, a közrend védelmére irányuló célkitűzés megvalósításának biztosítására és nem haladja meg az e célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.

A költségekről

- 78 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat 13. cikkét**

a következőképpen kell értelmezni:

arra hivatkozhatnak azok a török állampolgárok, akik az e határozat 6. vagy 7. cikkében említett jogokkal rendelkeznek.

- 2) Az 1/80 határozat 14. cikkét**

a következőképpen kell értelmezni:

az olyan török állampolgárok, akik az érintett tagállam illetékes nemzeti hatóságai szerint valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelentenek a társadalom valamely érdekére, hivatkozhatnak e határozat 13. cikkére a velük szemben alkalmazott olyan, az e rendelkezés értelmében vett „új korlátozással” szemben, amely lehetővé teszi e hatóságok számára, hogy e személyek tartózkodási jogát megszüntessék közrendi okokból. Az ilyen korlátozás igazolható az említett határozat 14. cikke alkalmazásában, amennyiben alkalmas a követett, a közrend védelmére irányuló célkitűzés megvalósításának biztosítására és nem haladja meg az e célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.

Aláírások